

rullen de første par timer - var det ikke meningsløst - her skulle jeg pukke paa om aftenen medens andre børn kunne rende og lege - min Far kunne hænge nede paa beværtningen - nej - fanden om jeg ville gøre det mere og jeg sagde til Henny - naar jeg har faaet ordnet lidt mad; saa kommer jeg og hun hoppede og var glad - ja - hun var skyld i, at jeg var vaagnet op - arbejde saa lange for en krone om ugen og jeg saa jo aldrig disse penge.

Jeg var ude i porten da hokeren kom og spurgte mig om ikke jeg skulle ind til rullen - nej - jeg vil ikke svarede jeg - hvad mener du med det sagde han - jeg svarede ham ikke - jeg tog springtovet og begyndte at hoppe i det - saa tog han mig i nakken og slæbte mig ind i forretningen - han var vel nok gal - men jeg nægtede, at trække rullen og spændte ud af butiksdøren og ud i porten - og saa forsvandt jeg ovre i den anden gaard - jeg rystede jo lidt for dette opgør - men jeg ville ikke mere, jeg havde nok mas med mine søskende og de sad jo ogsaa allene oppe om aftenen medens jeg sled nede med de forbandede rulle stokke.

Far fik jo at vide næste dag af Nielsen - jeg havde nægtet at trække rullen og han havde ikke nogen til dette arbejde - dette ville han ikke finde sig i og Far slog en klo i mig om aftenen - hvad skal det sige - du har ikke været nede hos hokeren - nej - jeg kommer der heller ikke mere svarede jeg - skal du være fræk din labant og slog en bagvendt lige i ansigtet paa mig - jeg tog en stol og holdt for mig og vips - var jeg ude af døren - satans ogsaa - det var sku koldt, at gaa her nede paa gaden og hen paa natten listede jeg op - ja - jeg slap ikke for at faa nogle gretøver før han gik paa arbejde og forlangte jeg skulle gaa ned og passe min plads - jeg var ligeglad - jeg gjorde det ikke.

Bogtrykker Brandt fik at vide af Far jeg ikke var nede hos hokeren og han ville gerne have mig som bydreng - to kroner om ugen og skulle være i trykkeriet klokken otte om morgenen - ja - jeg kunne da prøve - Brandt var jo meget flink og han havde en halvgammel fyr; som hed Peter med d - han sagde altid - undskyld - men jeg hedder Peter med d - han havde ingen steder at bo, men her paa trykkeriet havde han redt sig et leje af gamle aviser og klude - snævet og beskidt var han, men skikkeligheden selv - han var sikkert nok trykker og han stod ogsaa paa presseren naar der var noget at lave - ja - saa begyndte jeg dagen med at stænke vand paa gulvet og feje alle de tabte typer op - det var meget uappetitlig - der stod et par store spyttebakker og store hakker sad der op af panellerne og i krogene - det var noget griseri men det skulle jeg ikke spekulere paa - du bare fejer og tørrer op blev der sagt og saa skulle der hentes papir hos Levison i Købmagergade og der skulle trykkes Reklamekort paa fluesmækkeren - ja - der var noget at tage fat paa og naar Peter med d skulle hen og spise varm Bixsemad, saa kunne jeg spise mine to stykker med fedt og gaa op paa Presseren og holde den varm til han kom igen.

Det var satans til arbejde paa denne presser - papiret skulle lægges

lige ned paa valserne og haps var der nogle klemmer der trak papiret ned til skriften og maskinen skulle være i sving hele tiden og det var med det ene ben - det var trættende - ja - det var der ikke meget ved - her blev jeg sku ikke gammel og da klokken var halvtolv ville jeg gaa - ja det kan du godt sige Brandt men du kommer i aften for du skal ud med Reklamekortene.

Jeg - det kan der ikke være tale om - jeg kommer ikke om aftenen og jeg gik selvfølgelig heller ikke derhen; men næste dag fik jeg besked om at komme og blev jeg borte blev det værst for mig selv - ja - hvad skulle jeg gøre - det regnede om aftenen og i min tynde bluse gik jeg fra opgang til opgang gennemblødt med disse forbistrede kort, som re - klamerede for et Vaskeri, men da jeg var kommet hen til Aagade, saa kunne jeg ikke mere og hele resten af kortene smed jeg ned i en lyskasse og saa kom jeg hjem dødtæt af alle de trapper og fik mit vaade tøj af.

Der gik et par dage hvor der ikke var noget aftenarbejde, men saa var der vermet op til mig for da jeg kom paa Trykkeriet kunne jeg se paa Brandt, at han var gal - kan du se de kort henne i vinduet sagde han - jeg blev jo rød i hovedet - ja - de er blevet fundet i en lyskasse og saa fik jeg saadan een paa hovedet, at jeg røg om paa gulvet, men før han var kommet til besindelse var jeg ude af døren - her skulle jeg ikke hen mere - ja - saa havde jeg ballade hjemme - jeg stak nok a' fra hele bulen en dag - Skolen forsøgte jeg og arbejde blev der lagt paa mig - det var ikke let, men jeg blev ikke forknytt - Far han skældte ud - din forbandede dreng - plager fanden dig - men jeg gjorde mig haard og sagde han, ikke skulle bebrejde mig noget - han passede jo ikke sit og nu var han saa langt bagefter med husleje, at han skulle smides ud af lejligheden.

Jens var blevet konfirmeret og var stukket af fra hjemmet - det var en farlig redelighed - han havde ladet sig forhyre med en stor damper som messedreng og Far havde forbudt ham det - men Jens havde medens vi var i skole pakket noget tøj sammen - han havde taget en hovedpude og et tæppe - det var helt umulig at finde den eneste redekam vi havde og vores skobørste og et lille spejl - det var der ikke noget, at gøre ved han havde trodset Far og nu var damperen sejlet væk med ham - jeg misundte ham - hvor skulle jeg være glad den dag jeg kunne stikke af - nu skulle vi have alt dette besvær med at flytte - lejlighed kunne vi let faa og saa var det bare om, at komme bort.

Jægergade var en sidegade til Nordvestvej og her skulle vi bo i nummer ni paa anden sal - vi tog fri fra skolen og laante en flad vogn - nogle af Fars venner hjalp til med flytningen og før vi havde faset det hele paa plads havde de tømt et par flasker brandevin og dinglede op af trapperne - der var ingen der tænkte paa os - vi skulle jo ogsaa have noget at spise, men det maatte vente til vognen var afleveret og der var kom-

met lidt orden i sagerne ude i køkkenet.

Vissevarten her i nummer ni var betjent ude paa Sundholm - han var en stor kraftig mand; som kunne sætte sig i respekt; men han havde en venlig kone og et par smaa børn - men de maatte ikke komme ud i gaarden - det var de for fine til; men ellers gik det fredeligt og rolig til uden gnidninger af nogen art - enhver skulle kun passe sit eget - jeg fik travlt med den nye lejlighed for der var saa snavset og beskidt - det værste var de forbandede dyr, der bed os om natten og satte store røde mærker paa os - jeg havde ikke set saadanne dyr før, at vi kunne finde en lus i hovedet og paa vore skjorter, det var der saa mange der havde og det var svært, at holde sig fri for dem - det var vanskelig for os, at faa vort tøj vasket paa vaskeri - det var alt for snavset, jeg havde været i mange vaskerier og det var jo heller ikke altid jeg havde penge til regningen og saa maatte jeg selv købe noget brun sæbe og skure og skrubbe paa tøjet - det værste var strygningen af forklæder, hertil havde jeg et strygejern; som skulle varmes op med trækul og saa lagde jeg et tæppe paa bordet - ja vi maatte tage det som det blev - det værste var disse dyr som gravede sig ind bag tapetet og gemte sig i sengene og jeg spurgte Far hvad det var for nogle - ja - det var utøj - væggelus, det var noget forbandet svineri; saa han gik ned til vissevarten for, at han kunne komme op og se paa det - der skal bare svovles sagde han og der kom ogsaa en mand, der skulle ordne det - han satte et par store daaser med svovl i stuen og stak ild i det og det lavede en væmlig os - vi maatte gaa ned i gaarden, men om aftenen var det ikke til at aande deroppe, det var da noget væmlig noget og her gik jeg med en stoppenaal og spiddede alle disse fæle dyr jeg fik øje paa, men de forsvandt ikke - de gemte sig kun om dagen og om natten kom de frem, naar de var sultne og tappede os for blod med deres snabler.

Jeg fik at vide væggelusene ikke kunne lide petroleum og saa hældte jeg petroleum ud over sengene og smurte væggene over, det lugtede ikke saa godt og saa blev jeg skældt ud af Far - din dumme dreng - hvad fanden er det du laver - vi kunne jo ikke være os om natten for de forbandede dyr, saa jeg redte mig en seng under bordet med nogle gamle frakker og nogle klude - her kom væggelusene ikke og jeg sov anderledes her - men nu maatte jeg se, at faa en plads og da bageren paa hjørnet søgte en bydreng gik jeg hen for, at høre paa pladsen. Jeg fik pladsen med det samme og skulle være nede i bageriet klokken fire om natten - det var jo tidlig - gu ved om jeg kunne komme op saa tidlig - jeg maatte jo sætte væggeuret til at ringe og jeg kom ogsaa op, men sikken arbejde med en hel bunke plader der skulle skræbes og pudses rent og saa ud til en stor kassevogn, der blev læsset med en stor junge mælk og flere kurve med brød - denne tunge vogn skulle jeg køre helt ud til Vesterbrogade og det var meget svært naar jeg kom

til Ørstedesvej og skulle op over jernbaneskinneerne, det kunne jeg ikke magte og nogle arbejdere; som kom mig til hjælp sagde - hvad fanden er det for en mester, der forlanger det af dig - han skulle hellere købe en Hest til dig; saadan en halvidiot.

Jeg var bange for, at sige den var for tung da mester sagde - du kan sagtens trække den, naar du faar et tov om skulderen og der kommer nok een eller anden og hjælper dig over jernbanen - det gjorde der jo ogsaa, men alligevel blev jeg skældt ud da jeg kom tilbage - jeg havde været for længe om denne tur og da jeg sov for længe næste dag blev jeg fyret.

Far lavede vrøvl over, at jeg var blevet fyret - jeg var ikke bange for at stikke den ud til ham selv - han var lige blevet fyret fra et godt stykke arbejde fordi han havde brændt den af flere gange; saa han skulle ikke tale om nogen - det kostede mig et par øretæver - jeg skulle ikke være fræk - jeg maatte se at faa noget andet og saa gik jeg op til en skolekammerat, der boede i samme opgang - Osvold var mælkedreng og han mente jeg kunne komme ud med en kusk; som lige havde fyret en af drengene; saa han skulle tage mig med ud næste morgen - det blev jeg jo glad for og da vi kom ud paa mælkeforsyningen var jeg antaget paa vogn nummer et, Andersen hed kusken, han var en lille mand med brede skuldre og han var meget flink - ja - kan du komme op om morgenen; saa skal du se det gaar nok, men ikke nogen skurkestreger og saa fik jeg udleveret en bluse - kasket og taske - een af de første dage skulle jeg faa en Islansk trøje og saa var jeg glad - nu var jeg blevet mælkedreng og drikkpengene var lige til, at købe mad for.

Jeg skulle være nede paa hjørnet af Jægergade klokken fem om morgenen; saa kom vognen og vi kørte ud til vores kvarter i Nyhavn og videre til Gernersgade - Nyboder og Marmorpladsen og alle de nye huse i Grønningen, og det gik rask med at bringe mælken om til kunderne og blev hurtig fortrolige med kammeraterne paa vognen - nu maatte jeg stole paa Karen, da jeg ikke kunne naa, at komme hjem før skolegangen begyndte - vi gik jo nu i skole allesammen og i det store frikvarter ville jeg saa sørge for, at de fik nogle sukkerkringler eller klegner for vi havde ingen mad med i skolen og saa; maatte jeg købe lidt nede i stegerforretningen om aftenen hvis ikke Far havde strammet sig op og sørgede for noget til os.

Far kunne jo selv indse det forkerte i hele tilværelsen, han var svag over for dette drikkeri og havde svært ved, at holde op men nu ville han begynde paa noget nyt og fik noget skrift af Bogtrykker Brandt, saa han kunne arbejde hjemme og begynde paa et Hefte med smaa fortællinger og sange og noget humør, ja - han kunne jo skrive og snart havde han faaet det første færdig og fik navnet "Glimt" - nu fik vi jo travlt med at hente trykningen hos Brandt og saa sad vi igen og falsede og klistrede omslag paa - forhandlerne kom og der var gang i det - det var som om Far var mere medgørlig - nu sørgede han for mad hver dag og fra jernhandleren havde jeg købt en stor gryde; som blev brugt til, at koge vores tøj i og det trængte ogsaa haardt til denne omgang - søndagen

gik med rengøring naar jeg kom hjem fra turen med mælkevognen og mange gange maatte jeg hjælpe Far med at faa heftet færdig - vi kunne staa til langt ud paa aftenen hver med sin Vinkelhage og jeg lærte hurtig, hvor bogstaverne laa i kassen og faa dem rigtig sat sammen og saa hen med skriften til bogtrykkeren og videre ned til Levison efter papir - jeg brændte den tidt af fra skolen - jeg kunne ikke naa, at komme hjem til skolen i rette tid naar jeg først skulle hen hos grosseren, men alt dette arbejde fik en ende - saa snart der var penge i kassen skulle Far ud eller ogsaa fik han besøg og saa var det kortspil og drik og det hele var ødelagt igen.

Jeg var flink til, at komme op om morgenen men skulle det være jeg sov for længe kørte Andersen gennem Jægergade og bare saa snart vognen kom ind i gaden kunne det høres paa hesten for Klods satte benene haardt i brostenene; saa var det bare om, at faa blusen paa, da jeg sov i kludene under bordet med mine bukser paa og saa med træskoene i haanden nedop paa vognen - det gik rask ud til Palægade hvor de andre drenge stod i en port og ventede paa os.

Mælkedrengene var de første der kom paa gaden om morgenen og vi kom tidt forbi een af natvognene; som var paa vej hjem - de lugtede følt og det var os der trampede sneen ned, naar vi kom med de tunge staaalkurve over skuldrene fyldt med flasker og favnen fuld af smørkrukker - vi kendte hver en opgang og havde vore nøgler eller en dirk hvis dørene var lukket, der var jo ikke lys paa trapperne og i den mørke tid havde vi vore smaa lygter med lampeolie - petroleum osede og laa der en fattig mand og sov paa trapperne skrævede vi bar over ham - det rørte os ikke.

Det første jeg fik at spise var nede i Tolbogade paa en bevertning, der købte jeg to kaffebrød og et glas øl - i grønningsen var der en flink kokkepige der altid havde lidt godt fra om aftenen og jeg fik saa tidt en kop kaffe og paa toldboden og frilageret fik jeg altid drikkepenge af arbejderne - en halv sød kostede 9 øre og jeg fik altid 10 øre - det kunne blive til mange ører - ja - der var mange rare madamner og i Nyboder var der en flink enkefrue, som gav mig et par strømper - der var jo mange opgange der var saa fine, at vi skulle rende paa hosesokker op og ned, det sled jo paa strømperne, men jeg fandt paa, at sy et stykke gammelt gulvtæppe under foden, men saa skulle træskoene være et nummer større - der var dog en del fine fruer; som var saa bange for, at faa en øre for lidt tilbage; saa kunne jeg snyde dem for en 5 øre tog jeg det ikke saa nøje - jeg resonerede som saa - de snød mig hvis de kunne komme af sted med det.

Lige op til jul lugtede det jo af bagværk mange steder og her paa Marmorpladsen var der en fin frue, hun fik meget mælk og fløde hver dag, men ikke saa meget som en jante kunne hun undvære i drikkepenge, men fra hendes køkken duftede det og hun havde travlt med bagværket sammen med sin pige - hun var vel nok nærig, men jeg tog hende en dag for en

ti øre og jeg tror ikke hun kunne have tilgivet mig det, hvis hun havde opdaget det, der var da mange andre steder hvor vi fik en lille pose med kager - her kunne hun ikke undvære saa meget; som en pebernød.

V i havde vore oplevelser her i kvarteret hvor de kongelige kom forbi, det blev kun til et nik for vi havde jo favnen fuld af flasker og jeg husker en morgen jeg kom over Amalienborgsplads, da jeg gled i noget og tabte en flaske - pligtskyldig samlede jeg skaarerne op og ud af Porten kom der to fine herrer - de stansede og saa paa mig - den ene spurgte mig om jeg selv skulle betale for denne flaske - ja - det skulle jeg - ja - kusken gav os to kroner i flaskepenge om maaneden, men det var een krone hvis det var en smørkrukke - jeg blev glad overrasket da den ene herre gav mig en daler og jeg takkede pønt - jeg fik nogle dage efter, at vide det var Kronprins Frederik - ja - saadan saa jeg mange af de kongelige uden at vide hvem det var, - saadan kom vi over pladsen medens vagtparaden trak op og maatte vente med at køre frem; saa var der en dame med en stor hat paa hovedet, der stod lige ud for vognen - vi kunne ikke nære os og kastede en papirkugle ned paa hatten - damen mærkede det og saa op - det var Prinsesse Marie og kusken skældte os ud - vi skulle lade være med disse nærestreger her i dette kvarter.

Andersen havde et godt tag paa os, men han var ogsaa hjælpsom og naar jeg afleverede byttepengene før jeg gik om middagen spurgte han altid om jeg havde drikkepenge, for ellers kunne jeg laane af ham - jeg skulle jo altid have penge paa mig til mad - mine søskende ventede jo paa vienerbrøder i det store frikvarter og det var ogsaa rart at have lidt til om aftenen, jeg vidste aldrig om vi fik penge af Far til at købe noget for, - der var en slagter som var saa flink naar jeg kom hen i forretningen, jeg spurgte en dag om jeg kunne købe lidt paalægsaffald og for 10 øre fik jeg en hel pakke fuld og det smagte godt paa vore rugbrøds-humpler - det var jo ikke hver dag vi havde fedt, bare jeg havde penge kunne jeg købe $\frac{1}{2}$ pund hakkebøf med et stykke flomme for 25 øre og en snes store sild for 30 øre - om søndagen kogte jeg grøntkaal paa Grisehaler - men det var et spørgsmaal om jeg havde penge ellers fik vi kun fettemad.

Det var ikke saa lige til for Karen, at ordne de to mindre søskende - ja - hvad kunne man forlange af en lille pige paa 8 aar - de ville ikke lystre hende og saa kom de i skole uden, at blive vasket og jeg havde mine kvaler - her maatte jeg op til min lillebrors lærer - om ikke jeg ville sørge for, at Svend blev vasket paa halsen - han havde en sort rand - Gerda kunne ikke holde sig tørt og Karens frøken ville spørge mig om ikke hun kunne faa et rent forklæde paa i skole.